

**Prof. Dr. As. Zlatarov University
National University of Life and Environmental
Sciences of Ukraine**

**IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**«UKRAINE, BULGARIA, EU:
ECONOMIC, TECHNICAL AND SOCIAL
DEVELOPMENT TRENDS»**

27 June - 3 July 2020

Burgas, Bulgaria

**Avangard Prima
2020**

В сборник материалов конференции вошли доклады, которые стали предметом обсуждения участников IV Международной научно-практической конференции «Украина, Болгария, ЕС: экономические, технические и социальные тенденции развития», состоявшейся в г. Бургас (Болгария) 27 июня – 3 июля 2020 года в Университете «Проф. Д-р Арсен Златаров».

Материалы конференции могут представлять интерес для научных работников, преподавателей, исследователей, студентов высших учебных заведений.

Организационный комитет IV Международной научно-практической конференции «Украина, Болгария, ЕС: экономические, технические и социальные тенденции развития» не всегда разделяет точку зрения, изложенную в докладах участников конференции.

В сборнике максимально точно сохранена орфография, пунктуация и стилистика, которые были предложены участникам конференции.

Полную ответственность за достоверность и качество представленного материала несут участники конференции, их научные руководители, рецензенты и структурные подразделения высших учебных заведений и учреждений, которые рекомендовали эти материалы к печати.

Украина, Болгария, ЕС: экономические, технические и социальные тенденции развития: материалы IV Международной научно-практической конференции (г. Бургас, Болгария, 27 июня – 3 июля 2020 г.) – Бургас: Авангард Прима, 2020. – 158с.

ISBN 978-619-239-429-5

Avangard Prima

2020

Братко І.В.

к.ю.н., доцент,

Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

Економічна дипломатія, як самостійний напрям дипломатичних відносин та інститут державного управління зовнішньоекономічною сферою міждержавних відносин, розглядається у роботах багатьох зарубіжних та вітчизняних учених економістів, політологів, юристів-міжнародників.

Більшість дослідників питань розвитку сучасних міжнародних відносин, які займаються проблемами міжнародного економічного співробітництва, звертають увагу на те, що методологічною основою економічної дипломатії є класична дипломатія. В цьому випадку економічна дипломатія розглядається як одна з багатьох функцій традиційної дипломатії.

Американський політолог і теоретик міжнародних відносин Ганс Моргентау при визначенні функції і значення класичної дипломатії в врегулювання зовнішньополітичних питань в умовах середини ХХ століття стверджував, що дипломатія повинна: визначати свої цілі в світлі тієї сили, яка дійсно або потенційно є в її розпорядженні для здійснення цих цілей; оцінювати цілі інших країн і ту силу, яка дійсно або потенційно є у них для здійснення цих цілей; визначати, в якій мірі ці різні цілі сумісні один з одним; використовувати засоби, прийнятні для здійснення цих цілей. [1]

На нашу думку теоретико-методологічна основа економічної дипломатії нерозривно пов'язана з теоретичними положеннями класичної дипломатії і є її похідною. Економічні питання завжди знаходили своє місце в дипломатичних відносинах між державами. Такого роду питання стояли перед дипломатами на всіх історичних етапах розвитку дипломатичних відносин як питання, що сприяють встановленню продуктивного економічного співробітництва та реалізації національних інтересів держав в економічній сфері відносин. Проте, світові інтеграційні процеси вносять свої корективи та створюють нові вимоги до реалізації міжнародних економічних відносин.

Глобалізація у сучасному світі торкається всіх сфер суспільних відносин та має як негативні так і позитивні наслідки, що найбільш помітні в економічній сфері відносин. Найбільш потужний та неоднозначний вплив глобалізація здійснює на економічний розвиток держав, які проходять складний шлях трансформації своєї економічної системи на шляху до сві-

тової економічної системи, або намагаються захистити свої національні інтереси перед більш високорозвиненими державами.

На думку вчених глобалізація це процес об'єктивний, що підпорядковується законами економічного розвитку і є незворотнім. Значення об'єктивних законів економічної інтеграції та глобалізації для розвитку міжнародних економічних відносин розглядається в роботах академіка Білоруса О. На думку вченого «процеси глобалізації економіки стали невідворотними не тільки в тому сенсі, що, жодна країна світу не може їх уникнути. Неучасть країн в процесах глобального розвитку означає їх деградацію. А розвиток в умовах нової глобальної середовища - найскладніше сучасне і перспективне завдання». [2] В той же час деструктивні наслідки глобалізації породжують конфлікти між країнами з різним рівнем економічного розвитку, розв'язання яких у першу чергу залежить від конструктивного економічного співробітництва. Академік Білорус О. вказує, що головний глобальний конфлікт сучасності полягає в тому, що світ розділився, дезінтегрувався на частини, кожна з яких належить різним епохам: одна відноситься до постіндустріальної, інша до індустріальної, третя до доіндустріальної. [3]

Сучасні процеси глобалізації істотно змінюють національні інтереси держав, зміст міжнаціональних зв'язків у всіх сферах суспільних відносин, зростає частка приватного міжнародного капіталу і залежність урядів від приватних інтересів транснаціональних корпорацій та промислових груп. Ці об'єктивні фактори, з одного боку, істотно впливають на розвиток дипломатичних відносин, спрямованих на економічне співробітництво і кооперацію, а, з іншого боку, загострюють питання захисту економіко-політичних інтересів держав та інтересів вітчизняного виробника.

На сьогоднішній момент захист економічних інтересів держави та інтересів приватного капіталу, а також просування цих інтересів в економічній сфері міжнародного співробітництва - найбільш актуальні напрямки діяльності закордонних установ МЗС кожної держави, при цьому обидва ці напрями є однаково важливими для розвитку і зміцнення позиції держави на міжнародній арені.

З цієї позиції економічна дипломатія має вирішальне значення при розвитку відносин, спрямованих на взаємовигідне економічне співробітництво між державами. Проте, значення економічної дипломатії посилюється також у врегулюванні проявів недружнього або дискримінаційного ставлення держав у зв'язку з розв'язанням економічних спорів, веденням «економічних війн» або відстоюванням національних інтересів у конкурентній боротьбі за ринки збуту товарів та послуг.

Зважаючи на наслідки процесу глобалізації уряди держав з метою ефективного державного управління намагаються посилити механізми, що забезпечують прозорість та підзвітність діяльності державних установ, залучених до реалізації зовнішньої політики у частині регулювання зовніш-

нроекономічної діяльності на основі стратегій національного економічного розвитку та стратегій розвитку зовнішньоекономічних відносин з державами-партнерами.

Утім, у реалізації зовнішньої політики держави в економічній сфері відносин та захисту національних інтересів все частіше ключову роль відіграють недержавні установи та організації.

Дослідники звертають увагу на втрату міністерствами закордонних справ монопольного становища у здійсненні економічної дипломатії. [4] На сьогодні до цієї сфери дипломатичної діяльності залучаються міждержавні економічні організації, національні недержавні організації, муніципальні органи та бізнес структури такі, як ТНК, бізнес-групи, потужні компанії та асоціації. Ефективність та функції цих недержавних установ та організацій значно підвищились, а роль держав – ускладнилась, оскільки держави в цій ситуації намагаються зберегти контроль над економічною сферою відносин та свою координуючу роль у реалізації зовнішньополітичної стратегії розвитку. У подальшому така тенденція буде зберігатись, а можливості співробітництва в економічній сфері та форми такого співробітництва будуть розширюватись.

Список використаних джерел

1. Morgenthau H. J. Politics Among Nations : The Struggle for Power and Peace / Hans J. Morgenthau. – Fifth Edition, revised. – N.Y. : Alfred A. Knopf, 1978. – XXVII, 650 p. – P. 489.
2. Білорус О.Г. Економічна глобалістика. Світ-система глобалізму: монографія / Білорус О.Г. – К.: Університет «Україна», 2016. – 536 с. С. 113-114
3. Білорус О.Г. Економічна глобалістика. Світ-система глобалізму: монографія / Білорус О.Г. – К.: Університет «Україна», 2016. – 536 с. С. 115
4. Lucas Lanziotti. The Modern Economic Diplomacy: The paradigm of cross-sectional and multi-level negotiation in the Global Economy. - Relatore Prof. Christian Rossi /Università degli Studi di Cagliari, 2016. - 113 p. P.16-17

Zaverukha Y.G.,
teacher of English Language Department,
Borys Grinchenko Kyiv University, Ukraine

HUMAN RIGHTS: TEACHING TECHNIQUES

Everybody needs to be aware of his/her rights, especially young people. Awareness of the rights that students gain, combined with understanding, respect and tolerance for difference, can enable them to fight prejudices, improve relationships and their life in general. In today's diverse and challenging society, it is more important to instill young people with these positive attitudes.

When teaching human rights it is important to create a safe and positive environment, which encourages participation and cooperation.